

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Imigrācijas likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **ārzemnieks** — persona, kura nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis;
  - 2) **ceļošanas dokuments** — personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu;
  - 3) **ielūgums** — dokuments, kurā uzaicinātājs uzņemas šajā likumā noteiktās saistības attiecībā uz ārzemnieku, kuru viņš uzaicinājis uzturēties Latvijā (ar vīzu);
  - 4) **izbraukšanas rīkojums** — administratīvais akts, kurā ārzemniekam uzdots atstāt Latvijas Republiku;
  - 5) **izsaukums** — dokuments, kurā uzaicinātājs uzņemas šajā likumā noteiktās saistības attiecībā uz ārzemnieku, kuru viņš uzaicinājis uzturēties Latvijā (ar uzturēšanās atļauju);
  - 6) **mītnes zeme** — ārzemnieka pilsonības valsts, ārzemnieka iepriekšējā pastāvīgās dzīvesvietas valsts vai valsts, kas izsniegusi ārzemniekam uzturēšanās atļauju;
  - 7) **pārvadātājs** — komersants, kura komercdarbība saistīta ar personu pārvadāšanu ar jūras vai gaisa transportu vai autotransportu;
  - 8) **starptautisko tiesību normas** — Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi, starptautiskās paražu tiesības un starptautisko tiesību vispārējie principi;
  - 9) **uzaicinātājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kura uzaicina ārzemnieku un uzņemas atbildību par viņa izbraukšanu no valsts noteiktā laikā, kā arī, ja nepieciešams, nodrošina ar ārzemnieka veselības aprūpi, uzturēšanos Latvijā un atgriešanos mītnes zemē saistīto izdevumu segšanu;
  - 10) **uzturēšanās atļauja** — dokuments, kas ārzemniekam dod tiesības uzturēties Latvijā noteiktu laiku vai pastāvīgi;
  - 11) **vīza** — noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijā vai šķērsot tās teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laika periodā un tajā norādīto reižu skaitu ieceļo un uzturas Latvijā. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijā.
- 2.pants.** Likuma mērķis ir noteikt ārzemnieku ieceļošanas, uzturēšanās, tranzīta, izceļošanas un aizturēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā ārzemniekus tur apsardzībā

Latvijas Republikā un izraida no tās, lai nodrošinātu starptautiskajām tiesību normām un Latvijas valsts interesēm atbilstošas migrācijas politikas īstenošanu.

3.pants. (1) Ārzemnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā atbilstoši savai kompetencei dokumentē un kontrolē Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (turpmāk — Pārvalde), Valsts robežsardze, Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības (turpmāk — pārstāvniecības) un Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments (turpmāk — Konsulārais departaments).

(2) Iekšlietu ministra pilnvarotas Pārvaldes un Valsts robežsardzes amatpersonas ir tiesīgas sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu par ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtības pārkāpumiem.

(3) Savu funkciju veikšanai Pārvalde un Valsts robežsardze veido un uztur elektroniskas informācijas sistēmas, kurās iekļaujamās informācijas apjomu un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

4.pants. (1) Ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus:

1) ir derīgs ceļošanas dokuments. Ceļošanas dokuments ir derīgs, ja:

a) tas ir atzīts Latvijas Republikā,

b) tas atbilst noteiktajam paraugam,

c) tajā ir visu to ārzemnieku personas dati un fotogrāfijas, kuri šo dokumentu izmanto par ceļošanas dokumentu. Lai pieprasītu uzturēšanās atļauju, katram ārzemniekam ir nepieciešams savs ceļošanas dokuments,

d) tā derīguma termiņš vismaz par trim mēnešiem pārsniedz paredzēto uzturēšanās laiku Latvijas Republikā,

e) tas nesatur dokumenta izdevēja neatrunātus labojumus, mehāniskus bojājumus vai smērējumus, kuru dēļ nav iespējams identificēt dokumenta turētāju, izlasīt dokumentā norādīto informāciju vai noteikt dokumenta viltojumus,

f) tajā ir vieta vīzām vai nepieciešamajām dienesta atzīmēm par valsts robežas šķērsošanu. Šis nosacījums nav spēkā, ja Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos ir noteikts, ka vīzām vai šādām atzīmēm nav jābūt;

2) ir derīga vīza, uzturēšanās atļauja vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā;

3) ir derīga veselības apdrošināšanas polise, kas garantē ar veselības aprūpi saistīto izdevumu segšanu Latvijas Republikā, ieskaitot nogādāšanu atpakaļ ārzemnieka mītnes zemē viņa smagas slimības vai nāves gadījumā. Gadījumus, kad ārzemnieks drīkst ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā bez veselības apdrošināšanas polises, nosaka Ministru kabinets;

4) nav citu likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktu šķēršļu ieceļošanai Latvijas Republikā;

5) ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai uzturētos Latvijas Republikā un atgrieztos mītnes zemē vai izceļotu uz trešo valsti, kurā viņam ir tiesības ieceļot. Nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un to, kā konstatēt finanšu līdzekļu esamību, nosaka Ministru kabinets.

(2) Šā panta pirmās daļas 2.punkts neattiecas uz ārzemnieku, kurš:

1) ieceļo un uzturas kārtībā, kāda noteikta Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos par vīzu prasības atcelšanu;

2) par ceļošanas dokumentu izmanto Apvienoto Nāciju Organizācijas pasi;

3) par ceļošanas dokumentu izmanto Vatikāna pasi;

4) par ceļošanas dokumentu izmanto Eiropas Komisijas pasi;

5) *(izslēgts ar 22.04.2004. likumu);*

6) ir kruīza kuģa pasažieris, ja kruīza kuģis uzturas ostā mazāk par 72 stundām un ārzemnieks nav šā panta desmitajā daļā minēto valstu pilsonis vai ārzemnieks, kuram ārvalstī piešķirts bezvalstnieka vai bēgļa statuss;

7) ir starptautisku reisu jūras transporta vai gaisa kuģa apkalpes loceklis, kas ieceļo un uzturas Latvijas Republikā saskaņā ar Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajiem ieceļošanas un uzturēšanās noteikumiem.

(3) Latvijas Republikā nav tiesīgs ieceļot un uzturēties ārzemnieks, kurš saskaņā ar šā likuma noteikumiem iekļauts to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta.

(4) Kārtību, kādā tiek atzīti ārzemnieku ceļošanas dokumenti, nosaka Ministru kabinets.

(5) Ceļošanas dokumentu, vīzu, uzturēšanās atļauju, zīmogu un spiedogu paraugus iekļauj dokumentu paraugu informācijas sistēmā. Kārtību, kādā tiek veidota un izmantota dokumentu paraugu informācijas sistēma, nosaka Ministru kabinets.

(6) Ārzemnieku veselības apdrošināšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā ārzemnieks saņem veselības aprūpes pakalpojumus Latvijas Republikā, nosaka Ministru kabinets.

(7) *(Izslēgta ar 21.06.2007. likumu.)*

(8) Izniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju ārzemniekam, kurš ir šā panta devītajā daļā minētajā sarakstā iekļauts valsts pilsonis, vai ārzemniekam, kuram ārvalstī piešķirts bezvalstnieka vai bēgļa statuss, amatpersona pārbauda pieejamo informāciju par to, vai ārzemnieka ieceļošana neradīs draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai (turpmāk — papildu pārbaude). Papildu pārbaudes kārtību nosaka Ministru kabinets.

(9) Ministru kabinets nosaka to valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, tiek veikta papildu pārbaude.

(10) Ministru kabinets nosaka to valstu sarakstu, kuru pilsoņiem nepieciešama vīza, lai ieceļotu Latvijas Republikā kruīza kuģa pasažiera statusā, ja kruīza kuģis uzturas ostā mazāk par 72 stundām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 22.04.2004., 24.11.2005., 06.04.2006. un 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

5.pants. (1) Ārzemniekam ir tiesības uzturēties Latvijas Republikā ilgāk par 90 dienām pusgada laikā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas, ja viņš saņēmis vīzu, pamatojoties uz šā likuma 11.panta otro daļu, vai uzturēšanās atļauju.

(2) Ja ārzemnieks uzturējies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju, pēc šīs atļaujas termiņa beigām viņš, neizbraucot no Latvijas Republikas, nav tiesīgs saņemt vīzu vai turpināt uzturēties Latvijas Republikā saskaņā ar šā likuma 4.panta otrās daļas 1.punktu. Pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona var atļaut izsniegt vīzu, ja tas atbilst starptautisko tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

(3) Ārzemniekam ir pienākums pēc kompetentu valsts iestāžu pieprasījuma dokumentāri pierādīt, ka viņš Latvijas Republikā uzturas likumīgi.

(4) Ārzemniekam, kas nav Eiropas Savienības pilsonis un ir atzīts par cilvēku tirdzniecības upuri, kā arī viņa pavadībā esošam nepilngadīgam bērnam ir tiesības uzturēties Latvijas Republikā bez vīzas vai uzturēšanās atļaujas, līdz beidzies vai pārtraukts noteiktais nogaidīšanas periods vai stājies spēkā lēmums par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 25.01.2007. likumu, kas stājas spēkā 22.02.2007.)

6.pants. Par vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem ārzemnieks maksā valsts nodevu Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā.

7.pants. To nepilngadīgo ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtību, kuri ieceļo un uzturas Latvijas Republikā bez vecāku vai aizbildņu pavadības, nosaka Ministru kabinets.

8.pants. Civiltiesiskā saistība, kuras termiņš pārsniedz laiku, kuru ārzemniekam atļauts uzturēties Latvijas Republikā, pati par sevi nevar būt par vīzas izsniegšanas vai uzturēšanās atļaujas izsniegšanas vai reģistrēšanas pamatu.

9.pants. (1) Ārzemniekam, kurš vēlas nodibināt darba tiesiskās attiecības, noslēdzot darba līgumu, vai būt nodarbināts, pamatojoties uz citu civiltiesisku līgumu (tajā skaitā kā komercsabiedrības pārvaldes vai izpildinstitūcijas loceklis), vai būt pašnodarbināta persona, nepieciešama darba atļauja.

(2) Darba atļauja nav nepieciešama, ja ārzemnieks:

1) ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju;

2) ir saņēmis termiņuzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 19.punktu un par veikto darbu nesaņem atlīdzību;

3) ierodas Latvijas Republikā uz viesizrādēm (vieskoncertiem) kā izpildītājs (mūziķis, dziedātājs, dejotājs, aktieris, cirka mākslinieks u.c.), autors (komponists, horeogrāfs,

režisors, scenogrāfs u.c.), izrāžu (koncertu) nodrošināšanā iesaistīts administratīvais vai tehniskais darbinieks un paredzētais uzturēšanās ilgums Latvijas Republikā nepārsniedz 14 dienas;

4) ierodas Latvijas Republikā pēc izglītības iestādes vai zinātniskās institūcijas, vai atsevišķa zinātnieka uzaicinājuma saistībā ar zinātniskiem pētījumiem vai piedalīšanos izglītības programmu īstenošanā un paredzētais uzturēšanās ilgums Latvijas Republikā nepārsniedz 14 dienas;

5) *(izslēgts ar 22.04.2004. likumu);*

6) ir saņēmis Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā.

(3) Darba atļauju pieprasīšanas un izsniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Par darba atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu ārzemnieks maksā valsts nodevu Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

II nodaļa

Vīzas

10.pants. (1) Ārzemniekam, ņemot vērā ieceļošanas mērķi, var izsniegt:

1) ieceļošanas vīzu — lai ieceļotu, vīzā norādīto laiku uzturētos Latvijas Republikā un izceļotu no tās;

2) tranzītvīzu — lai ieceļotu, vīzā norādītajā laikā šķērsotu Latvijas Republikas teritoriju tranzītā un izceļotu no tās;

3) lidostas tranzītvīzu — lai, nešķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, vīzā norādītajā laikā šķērsotu Latvijas Republikas teritorijā esošas starptautiskas lidostas tranzīta zonu starptautiska reisa gaisakuģa nolaišanās laikā vai laikā, kamēr notiek pārsēšanās no viena starptautiska reisa gaisakuģa uz citu starptautiska reisa gaisakuģi.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās vīzas var būt paredzētas vienreizējai, divreizējai vai vairākkārtējai ieceļošanai Latvijas Republikā.

11.pants. (1) Vīzā paredzētais uzturēšanās termiņš Latvijas Republikā nepārsniedz 90 dienas pusgada laikā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas.

(2) Vīzā paredzētais uzturēšanās termiņš Latvijas Republikā var pārsniegt 90 dienas pusgada laikā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas, ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

12.pants. (1) Ārzemniekam šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt vīzu, ja vienlaikus pastāv šādi nosacījumi:

1) viņam ir derīgs ceļošanas dokuments;

2) viņam ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai uzturētos Latvijas Republikā un

atgrieztos mītnes zemē vai izceļotu uz trešo valsti;

3) viņam ir ielūgums vai viņš Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iesniedz citus dokumentus, kas pamato ieceļošanas un uzturēšanās mērķi.

(2) Ielūgums vīzas pieprasīšanai nav nepieciešams, ja:

1) tas atbilst starptautiskajām tiesību normām;

2) tas atbilst Latvijas valsts interesēm;

3) tas saistīts ar humāniem apsvērumiem;

4) tas saistīts ar nepārvaramu varu;

5) vīzas pieprasītājs ir latvietis vai lībietis (līvs), vai persona, kurai vismaz viens no vecākiem ir Latvijas pilsonis;

6) vīzas pieprasītājam ir nepieciešams apsaimniekot viņam piederošu nekustamo īpašumu vai pieņemt mantojumu, kas atrodas Latvijas Republikā;

7) vīzas pieprasītājam ir jāpiedalās tiesas vai izmeklēšanas procesā Latvijas Republikā;

8) vīzas pieprasītājs nodrošina starptautisko pasažieru vai kravas satiksmi;

9) ir pamats uzskatīt, ka no vīzas pieprasītāja personiskajiem finanšu līdzekļiem bez kavēšanās un pilnā apmērā tiks segti izdevumi, kas saistīti ar viņa uzturēšanos Latvijas Republikā un izceļošanu no tās, kā arī, ja nepieciešams, ar viņa veselības aprūpi un nogādāšanu atpakaļ mītnes zemē viņa smagas slimības, nāves vai piespiedu izraidīšanas gadījumā;

10) ārzemnieks pieprasa tranzītvīzu vai lidostas tranzītvīzu un viņam ir tās valsts vīza vai uzturēšanās atļauja, kurā viņš gatavojas ieceļot (ja tāda ir nepieciešama);

11) vīzas pieprasītājs ir ārvalsts žurnālists.

(3) Ārzemnieks Ministru kabineta noteiktos vīzas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus var iesniegt latviešu, angļu, franču, krievu vai vācu valodā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

13.pants. (1) Ielūgumu apstiprina Pārvalde Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(2) Vīzas atbilstoši kompetencei izsniedz Pārvaldes, Valsts robežsardzes, pārstāvniecību vai Konsulārā departamenta amatpersonas.

(3) Vīzas var izsniegt Ministru kabineta noteiktajos robežkontroles punktos:

1) ārvalstu jūrnikiem, kuri saskaņā ar starptautiskajām tiesību normām šķērso Latvijas Republikas valsts robežu un uzturas Latvijas Republikā;

2) ar Pārvaldes priekšnieka, Valsts robežsardzes priekšnieka, Konsulārā departamenta direktora vai viņu pilnvarotu amatpersonu ikreizēju individuālu atļauju — gadījumos, kad tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

(4) Vīzu izsniegšanas, reģistrēšanas, anulēšanas un atcelšanas kārtību, kā arī vīzu derīguma termiņu nosaka Ministru kabinets.

14.pants. Šā likuma 13.panta otrajā daļā minēto iestāžu amatpersonām ir tiesības veikt pārrunas ar ārzemnieku un viņa uzaicinātāju un pieprasīt paskaidrojumus un papildu dokumentus, kas pamato ieceļošanas un uzturēšanās mērķi un ārzemnieka sniegto ziņu patiesumu, kā arī pārbaudīt ārzemnieka vai viņa uzaicinātāja sniegto informāciju, lai pieņemtu lēmumu par vīzas izsniegšanu.

15.pants. Lēmumu par vīzas izsniegšanu pieņem septiņu darbdienu laikā pēc visu Ministru kabineta noteikto dokumentu iesniegšanas. Ja vīzas izsniegšanai nepieciešama papildu informācija, lēmumu pieņem 30 dienu laikā.

16.pants. (1) Vīzas izsniegšanu atsaka, ja:

- 1) ārzemnieks nav iesniedzis visus Ministru kabineta noteiktos vīzas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus vai atsakās sniegt pieprasītos paskaidrojumus, kas saistīti ar vīzas pieprasīšanu un paredzamo uzturēšanos Latvijas Republikā;
- 2) ārzemnieks ir sniedzis nepatiesas ziņas;
- 3) ārzemnieka patiesais ieceļošanas mērķis neatbilst dokumentos norādītajam mērķim;
- 4) ārzemnieka sniegtā informācija neliecina par noturīgu saikni ar viņa mītnes zemi un ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada nelegālas imigrācijas risku;
- 5) ārzemnieks nevar pierādīt, ka viņam ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai uzturētos Latvijas Republikā un pēc tam izceļotu uz citu valsti, kurā viņam ir tiesības ieceļot;
- 6) ārzemnieks iekļauts to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta;
- 7) uzaicinātājs rakstveidā atsauc ielūgumu;
- 8) ārzemnieks iesniedzis dokumentus uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai vai uzaicinātājs noformējis izsaukumu, bet Pārvalde vēl nav pieņēmusi lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai atteikumu to izsniegt, izņemot gadījumu, kad uzaicinātājs rakstveidā atsauc izsaukumu;
- 9) ārzemnieks ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijas Republikā vai ārpus tās, par ko Latvijas Republikas likumā paredzēts sods — brīvības atņemšana uz laiku, kas nav mazāks par vienu gadu. Šo nosacījumu nepiemēro, ja sodāmība ir dzēsta vai noņemta likumā noteiktajā kārtībā, bet attiecībā uz ārvalstīs izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — pagājuši ne mazāk kā pieci gadi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas;
- 10) ārzemnieks nevar pierādīt, ka likumīgi uzturas valstī, kurā atrodas vīzas pieprasīšanas laikā;

11) ārzemnieks vai cita persona ar draudiem vai solījumiem ir centusies ietekmēt amatpersonas lēmumu par vīzas izsniegšanu;

12) ārzemnieks norādījis ieeļošanas mērķi, kas saistīts ar darbībām, kuras var veikt vienīgi Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis vai kuru veikšanai Latvijas Republikā nepieciešama atļauja, bet šādu atļauju ārzemnieks nav saņēmis. Šo nosacījumu nepiemēro, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem šādu atļauju iespējams saņemt tikai uzturoties Latvijas Republikā;

13) izbeidzies saskaņā ar šā likuma 5.panta pirmo vai otro daļu noteiktais uzturēšanās termiņš;

14) konstatēts, ka uzaicinātājs atrodas bezvēsts prombūtnē, ir zaudējis rīcībaspēju vai miris;

15) kompetentas iestādes sniegušas informāciju, kas ir par pamatu tam, lai ārzemniekam aizliegtu ieeļot un uzturēties Latvijas Republikā.

(2) Izsniegto vīzu anulē, ja šā panta pirmajā daļā minētie nosacījumi ir pastāvējuši vīzas izsniegšanas brīdī, bet konstatēti pēc vīzas izsniegšanas vai vīzas izsniegšanā pieļautas tehniska rakstura kļūdas vai neprecizitātes.

(3) Vīzu vai atlikušo vīzas derīguma termiņu atceļ, ja šā panta pirmajā daļā minētie nosacījumi ir iestājušies pēc vīzas izsniegšanas vai ārzemniekam izsniegta uzturēšanās atļauja vai cita vīza.

(4) Pārvaldes priekšnieks, Valsts robežsardzes priekšnieks, Konsulārā departamenta direktors vai viņu pilnvarotas amatpersonas var pieņemt lēmumu izsniegt vīzu ārzemniekam, pastāvot šā panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem, ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

17.pants. (1) Lēmumu par vīzas izsniegšanu, par atteikumu izsniegt vīzu, par vīzas anulēšanu vai atcelšanu pieņem šā likuma 13.panta otrajā daļā minēto iestāžu amatpersonas.

(2) Amatpersonām, kuras atteikušas vīzas izsniegšanu, anulējušas vai atcēlušas vīzu, nav pienākuma izskaidrot šāda lēmuma iemeslus.

(3) Lēmums par atteikumu izsniegt vīzu, lēmums par vīzas anulēšanu vai atcelšanu nav apstrīdams vai pārsūdzams.

III nodaļa

Atteikums ārzemniekam ieeļot Latvijas Republikā

18.pants. (1) Valsts robežsardzes amatpersonas pieņem lēmumu par atteikumu ārzemniekam ieeļot Latvijas Republikā, ja:

1) ārzemniekam nav derīga ceļošanas dokumenta;

2) ārzemnieks uzrāda viltotu vai citas personas ceļošanas dokumentu;

- 3) ārzemniekam nav derīgas vīzas, ja tāda nepieciešama;
- 4) ārzemnieks uzrāda viltotu vai citai personai izsniegtu vīzu vai uzturēšanās atļauju;
- 5) ārzemnieks nevar uzrādīt attiecīgus dokumentus, kas pamato ieceļošanu un uzturēšanos;
- 6) ārzemnieks nevar pierādīt, ka viņam ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai uzturētos Latvijas Republikā un pēc tam izceļotu uz citu valsti, kurā viņam ir tiesības ieceļot;
- 7) ārzemnieks iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta;
- 8) ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai vai ārzemnieka ieceļošana rada draudus starptautiskajām attiecībām.

(2) Ministru kabinets apstiprina lēmuma par atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijas Republikā veidlapas paraugu un nosaka veidlapas aizpildīšanas kārtību.

(3) Valsts robežsardzes amatpersonas, kuras ir tiesīgas pieņemt lēmumu par atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijas Republikā, nosaka Valsts robežsardzes priekšnieks.

(4) Valsts robežsardzes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona var atļaut ieceļot Latvijas Republikā ārzemniekam, kura ceļošanas dokuments neatbilst šā likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā minētajiem nosacījumiem, ja tas atbilst Latvijas Republikai saistošām starptautisko tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 22.04.2004. un 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

19.pants.

(Izslēgts ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

20.pants. (1) Ārzemniekam ir tiesības lēmumu par atteikumu ieceļot Latvijas Republikā 30 dienu laikā pēc tā pieņemšanas apstrīdēt pārstāvniecībā.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto iesniegumu izskata Valsts robežsardzes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona, un šo personu pieņemtais lēmums nav pārsūdzams.

21.pants. (1) Pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

(2) Pēc Valsts robežsardzes amatpersonas pieprasījuma pārvadātājs, kas ārzemnieku nogādājis līdz Latvijas Republikas valsts robežai vai Latvijas Republikā, nogādā ārzemnieku atpakaļ valstī, no kuras viņš atvests, vai valstī, kas izsniegusi ceļošanas dokumentu, vai jebkurā citā valstī, kurā ārzemnieka ieceļošana ir garantēta, ja:

- 1) pieņemts lēmums par atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijas Republikā;
- 2) nākamais pārvadātājs, kuram jānogādā galamērķa valstī vai nākamajā valstī ārzemnieks, kas šķērso Latvijas Republikas teritoriju tranzītā, atsakās to darīt;
- 3) ārzemniekam, kas šķērso Latvijas Republikas teritoriju tranzītā, galamērķa valsts

vai nākamā valsts atsaka ieceļošanu un nosūta viņu atpakaļ uz Latvijas Republiku.

(3) Izdevumus, kas saistīti ar ārzemnieka aizturēšanu, turēšanu apsardzībā un izraidīšanu, sedz pārvadātājs. Izdevumu noteikšanas un piedziņas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

IV nodaļa

Uzturēšanās atļaujas

22.pants. (1) Ārzemniekam var izsniegt:

1) termiņuzturēšanās atļauju;

2) pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

(2) Termiņuzturēšanās atļauju, kuras derīguma termiņš ir ilgāks par vienu gadu, reģistrē katru gadu. Pastāvīgās uzturēšanās atļauju reģistrē reizi piecos gados.

(3) Izsaukumu apstiprina un termiņuzturēšanās un pastāvīgās uzturēšanās atļaujas izsniedz, reģistrē un anulē Pārvalde Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(4) Ārzemnieks Ministru kabineta noteiktos uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus drīkst iesniegt latviešu, angļu, franču, krievu vai vācu valodā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

23.pants. (1) Termiņuzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ārzemniekam ir tiesības pieprasīt:

1) reizi kalendāra gadā uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus, ja viņš ir Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa, vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmēja ārzemnieka radnieks līdz trešajai pakāpei taisnā līnijā vai līdz trešajai pakāpei sānu līnijā vai arī svainis līdz trešajai pakāpei;

2) uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, ja viņš ir komercreģistrā reģistrēts individuālais komersants vai komercsabiedrības vienīgais dibinātājs;

3) uz pilnvaru termiņu, bet ne ilgāk kā uz pieciem gadiem, ja viņš ir persona, kura komercreģistrā reģistrēta kā personālsabiedrības biedrs, kam ir tiesības pārstāvēt personālsabiedrību, valdes loceklis, padomes loceklis, prokūrists, administrators, likvidators vai persona, kura pilnvarota pārstāvēt komersantu (ārvalsts komersantu) darbībā, kas saistītas ar filiāli;

4) uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu, ja viņš ir pašnodarbināta persona;

5) *(izslēgts ar 24.11.2005. likumu);*

6) uz nodarbināšanas laiku, bet ne ilgāk kā uz pieciem gadiem;

7) *(izslēgts ar 06.04.2006. likumu);*

8) uz laiku, kas nepārsniedz četrus gadus, ja ārzemnieks ir ārvalsts komersanta

pārstāvniecības pārstāvis;

9) uz laiku, kāds minēts zinātniskās sadarbības plānā, bet ne ilgāk kā uz četriem gadiem;

10) uz Latvijas Republikā akreditētas izglītības iestādes audzēkņa vai pilna laika studenta mācību laiku, bet ne ilgāk kā uz vienu gadu;

11) uz ārstēšanās līgumā norādīto laiku;

12) uz šā likuma 25., 26., 30. un 31.pantā minēto laiku;

13) uz laiku, uz kādu Patvēruma likumā noteiktajā kārtībā viņam piešķirts alternatīvais statuss;

14) uz laiku, kāds nepieciešams tāda starptautiska līguma vai projekta īstenošanai, kurā piedalās Latvijas Republika;

15) uz laiku, kāds nepieciešams palīdzības sniegšanai Latvijas Republikas valsts vai pašvaldību institūcijām, bet ne ilgāk kā uz vienu gadu;

16) uz laiku, kāds nepieciešams reliģiskas darbības veikšanai, bet ne ilgāk kā uz vienu gadu;

17) uz laiku, uz kādu pār viņu nodibināta aizbildnība vai aizgādība;

18) uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, ja ārzemnieks ir iestājies normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrētā klosterī;

19) uz laiku, kas nepārsniedz gadu, ja uzturēšanās Latvijas Republikā ir saistīta ar audzēkņu vai studentu apmaiņu, praksi vai stažēšanos kādā no Latvijas Republikas izglītības iestādēm vai komercreģistrā reģistrētā komercsabiedrībā vai cita uzdevuma veikšanu;

20) uz laiku līdz tiesas sprieduma par laulības šķiršanu un bērna dzīvesvietas noteikšanu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk par gadu, ja laulību šķir un laulībā ir bērns, kurš ir Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis;

21) uz laiku, kas nepārsniedz gadu, ja pirmstiesas izmeklēšanas iestādēm vai tiesai nepieciešams, lai ārzemnieks uzturētos Latvijas Republikā līdz krimināllietas izmeklēšanas pabeigšanai vai izskatīšanai tiesā;

22) uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, ja viņš, izceļojot uz citu valsti, zaudējis Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā un uzturēšanās atļauju pieprasa ne vēlāk kā trīs gadus pēc izceļošanas;

23) uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, ja viņam ir derīga citā Eiropas Savienības dalībvalstī izsniegta Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja un nav pamata pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju saskaņā ar kādu citu šīs daļas noteikumu.

(2) Ministru kabinets, ievērojot Latvijas Republikas ekonomiskās un iekšējās drošības intereses, ir tiesīgs noteikt komercdarbības ierobežojumus ārzemniekiem.

(3) Šajā likumā neparedzētajos gadījumos termiņuzturēšanās atļauju piešķir iekšlietu ministrs, ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar humāniem apsvērumiem.

(4) Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 13., 14., 15., 16., 19. un 20.punktā un šā likuma 30. un 31.pantā minētajos gadījumos termiņuzturēšanās atļauju uz ārzemniekam izsniegtās uzturēšanās atļaujas termiņu ir tiesības pieprasīt arī ārzemnieka laulātajam, nepilngadīgajiem (arī aizbildnībā esošajiem) bērniem un aizgādībā esošajām personām.

(5) Pēc šā panta pirmās daļas 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 15., 16., 18., 19., 20. un 21.punktā minētā termiņa beigām ārzemnieks var atkārtoti pieprasīt uzturēšanās atļauju, ja šajos punktos minētais uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas pamats joprojām pastāv.

(6) Procesa virzītājam ir tiesības pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju ārzemniekam, kas nav Eiropas Savienības pilsonis un ir atzīts par cilvēku tirdzniecības upuri, kā arī viņa pavadībā esošam nepilngadīgam bērnam uz laiku, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005., 06.04.2006. un 25.01.2007. likumu, kas stājas spēkā 22.02.2007.)

24.pants. (1) Pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt:

1) Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa, vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka nepilngadīgajam bērnam;

2) Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa, vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka laulātajam saskaņā ar šā likuma 25. vai 26.pantu, kā arī laulātā nepilngadīgajam bērnam saskaņā ar šā likuma 29.pantu;

3) Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa vecākiem un viņu laulātajiem saskaņā ar šā likuma 30.pantu;

4) ārzemniekam, kurš uzturējies Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju piecus gadus saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 7.punktu, ja šajā punktā minētais kapitālieguldījums joprojām pastāv;

5) ārzemniekam, kurš Latvijā saņēmis atestātu par vidējo izglītību, turklāt apguvis vidējās izglītības programmu valsts valodā;

6) ārzemniekam, kurš 1940.gada 17.jūnijā ir bijis Latvijas pilsonis vai kuram viens no vecākiem ir Latvijas pilsonis un kurš pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā saskaņā ar šā likuma 31.pantu;

7) ārzemniekam, kurš nepārtraukti uzturējies Latvijā ar termiņuzturēšanās

atļauju vismaz piecus gadus tieši pirms pieteikuma iesniegšanas dienas;

8) Latvijas Republikā dzīvojošam ārzemniekam, kurš pirms citas valsts pilsonības iegūšanas ir bijis Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis;

9) ārzemniekam, kuram Patvēruma likumā noteiktajā kārtībā piešķirts bēgļa statuss, un viņa ģimenes loceklim;

10) ārzemniekam, kuram Repatriācijas likumā noteiktajā kārtībā piešķirts repatrianta statuss, un viņa ģimenes loceklim, kurš ieceļojis Repatriācijas likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Šajā likumā neparedzētajos gadījumos pastāvīgās uzturēšanās atļauju piešķir iekšlietu ministrs, ja tas atbilst valsts interesēm.

(3) Šā panta pirmās daļas 7.punkta nosacījums neattiecas uz ārzemnieku, kurš termiņuzturēšanās atļauju saņēmis uz mācību laiku saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 10.punktu, kā arī uz ārzemnieku, kurš termiņuzturēšanās atļauju saņēmis saskaņā ar šā likuma 23.panta sesto daļu kā ārzemnieks, kas nav Eiropas Savienības pilsonis un ir atzīts par cilvēku tirdzniecības upuri, un uz viņa pavadībā esošu nepilngadīgu bērnu.

(4) Šā panta pirmās daļas 8.punktā minētais ārzemnieks pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus iesniedz 30 dienu laikā pēc lēmuma par Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa statusa zaudēšanu spēkā stāšanās.

(5) Šā panta pirmās daļas 2., 3., 6. un 7.punktā minētais ārzemnieks ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ja viņš ir apguvis valsts valodu. Valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību, atvieglojumus valsts valodas prasmes pārbaudes kārtīšanā, kā arī tādu personu kategorijas, kuras ilgstošu vai nenovēršamu veselības traucējumu dēļ atbrīvojamas no valsts valodas prasmes pārbaudes, un citu attiecīga apjoma valsts valodas prasmi apliecinājošu dokumentu atzīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5¹) Par valsts valodas prasmes pārbaudi ārzemnieks maksā valsts nodevu Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā.

(6) Ja ārzemnieks nav izpildījis šā panta piektajā daļā minēto nosacījumu, viņam ir tiesības turpināt uzturēties Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005., 24.11.2005., 06.04.2006. un 25.01.2007. likumu, kas stājas spēkā 22.02.2007.)

25.pants. (1) Ārzemnieks, kurš ir Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais, ir tiesīgs pieprasīt:

1) pirmo reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu;

2) otro reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz četriem gadiem;

3) trešo reizi iesniedzot dokumentus, — pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

(2) Ja laulība šķirta, pirms Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju, termiņuzturēšanās atļauju anulē, izņemot gadījumu, kad tiesa nepilngadīgo bērnu — Latvijas pilsoni vai Latvijas nepilsoni — atstāj pie tā no vecākiem, kurš nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis. Šādā gadījumā bijušais laulātais ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

26.pants. (1) Ārzemnieks, kurš ir pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka laulātais, ir tiesīgs pieprasīt:

- 1) pirmo reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu;
- 2) otro reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz četriem gadiem;
- 3) trešo reizi iesniedzot dokumentus, — pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

(2) Ja laulība šķirta, pirms pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka laulātais ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju, termiņuzturēšanās atļauju anulē.

(3) Šā likuma 25.panta pirmajā daļā, 26.panta pirmajā daļā, 30.panta pirmajā daļā un 31.panta otrajā daļā minētajos gadījumos uzturēšanās atļauju izsniedz ar nosacījumu, ka laulība ir monogāma, laulātie dzīvos kopā un viņiem ir kopīga mājsaimniecība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

27.pants. Ārzemnieks, kurš saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 25.pantu vai 26.panta pirmās daļas 3.punktu un kura laulība ir šķirta, iegūst tiesības uzaicināt laulāto — ārzemnieku — uzturēties Latvijas Republikā saskaņā ar šā likuma 26.pantu ne agrāk kā trīs gadus pēc pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanas.

28.pants. (1) Ja nomirst termiņuzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka laulātais, kurš ir Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmis ārzemnieks, ārzemniekam jaunu termiņuzturēšanās atļauju neizsniedz un esošo neregistrē.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētajā laulībā ir nepilngadīgs bērns — Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis, laulātais ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

29.pants. (1) Uz Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa, vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā ārzemnieka laulātajam izsniegtās uzturēšanās atļaujas laiku uzturēšanās atļauju ir tiesīgs pieprasīt šā laulātā bērns, izņemot gadījumu, kad:

- 1) pastāv tiesiski ierobežojumi bērna izceļošanai no mītnes zemes;
- 2) bērns, pieprasot pirmo uzturēšanās atļauju, ir pilngadīgs;
- 3) bērns ir noslēdzis laulību un viņam ir atsevišķa mājsaimniecība.

(2) Šajā pantā minētās tiesības attiecas arī uz citām laulātā aizbildnībā esošajām personām.

30.pants. (1) Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa vecāki un viņu laulātie, kuri sasnieguši Latvijas Republikā noteikto pensijas vecumu, ir tiesīgi pieprasīt:

- 1) pirmo reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu;

- 2) otro reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz četriem gadiem;
- 3) trešo reizi iesniedzot dokumentus, — pastāvīgās uzturēšanās atļauju;
- 4) *(izslēgts ar 06.04.2006. likumu).*

(2) Termiņuzturēšanās atļauja izsniedzama ar nosacījumu, ka ārzemnieks nepieprasīs materiālo pabalstu Latvijas Republikas sociālās palīdzības sistēmā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

31.pants. (1) Ārzemnieks, kurš 1940.gada 17.jūnijā bijis Latvijas pilsonis vai kuram viens no vecākiem ir Latvijas pilsonis, ir tiesīgs pieprasīt:

- 1) pirmo reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu;
- 2) otro reizi iesniedzot dokumentus, — termiņuzturēšanās atļauju uz četriem gadiem;
- 3) trešo reizi iesniedzot dokumentus, — pastāvīgās uzturēšanās atļauju;
- 4) *(izslēgts ar 06.04.2006. likumu).*

(2) Šā panta pirmās daļas nosacījumi attiecināmi arī uz ārzemnieka laulāto un bērniem, ja vien uz viņiem neattiecas kāds no šā likuma 29.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punkta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

32.pants. (1) Dokumentus uzturēšanās atļaujas saņemšanai iesniedz:

- 1) pārstāvniecībā — ārzemnieks, kurš vēlas ieceļot Latvijā Republikā;
- 2) Pārvaldē — ārzemnieks, kurš uzturas Latvijā Republikā likumīgi un kuram ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī izsniegta Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja, un viņa ģimenes loceklis, ja ģimene ir izveidota citā Eiropas Savienības dalībvalstī, pirms ārzemnieks, kuram ir citā dalībvalstī izsniegta Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja, pieprasījis termiņuzturēšanās atļauju Latvijā Republikā, kā arī ārzemnieks, kurš uzturas Latvijā Republikā ar uzturēšanās atļauju.

(2) To personu loku, kuras ir tiesīgas iesniegt dokumentus Pārvaldē, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, nosaka Ministru kabinets.

(3) Pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona var atļaut iesniegt uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus Pārvaldē, ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar humāniem apsvērumiem.

(4) Izglītības iestāžu audzēkņi un studenti uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa laikā nav tiesīgi pieprasīt Pārvaldei uzturēšanās atļauju sakarā ar citu uzturēšanās iemeslu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

33.pants. (1) Pārvalde pēc visu uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu saņemšanas tos izskata un atbildi sniedz:

- 1) par termiņuzturēšanās atļauju — 30 dienu laikā;
- 2) par pastāvīgās uzturēšanās atļauju — 90 dienu laikā;
- 3) par pastāvīgās uzturēšanās atļauju, kura pieprasīta saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu, — 30 dienu laikā.

(2) Uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus nosaka Ministru kabinets.

(3) Dokumentus termiņuzturēšanās atļaujas pieprasīšanai iesniedz Pārvaldei ne vēlāk kā 30 dienas pirms iepriekšējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām, bet pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai — ne vēlāk kā 90 dienas pirms iepriekšējās uzturēšanās atļaujas termiņa beigām.

(4) Ja ārzemnieks nav tiesīgs uzturēties Latvijas Republikā šā panta pirmajā daļā noteiktajā laika periodā, kas nepieciešams Pārvaldei, lai tā izskatītu dokumentus uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, Pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona var atļaut iesniegt dokumentus uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, ja tas atbilst Latvijas valsts interesēm un ir pamatots ar attiecīgiem dokumentiem vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem. Šādos gadījumos lēmumu pieņem paātrinātā kārtībā — 10 darbdienu laikā, ja tiek pieprasīta termiņuzturēšanās atļauja, un 30 darbdienu laikā, ja tiek pieprasīta pastāvīgās uzturēšanās atļauja.

(5) Ja uzturēšanās atļauja tiek pieprasīta vairāk nekā 90 dienas pēc tam, kad beidzies iepriekšējās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš, šā likuma 25., 26., 30. un 31.pantā minētajā gadījumā uzturēšanās atļauju izsniedz uz termiņu, kāds noteikts šo pantu pirmās daļas 1.punktā.

(6) Šā likuma 3.panta pirmajā daļā minēto iestāžu amatpersonām ir tiesības veikt pārrunas ar ārzemnieku un viņa uzaicinātāju un pieprasīt paskaidrojumus un papildu dokumentus, kas pamato ieceļošanas un uzturēšanās mērķi un ārzemnieka sniegto ziņu patiesumu, kā arī pārbaudīt ārzemnieka vai viņa uzaicinātāja sniegto informāciju, lai pieņemtu lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai reģistrēšanu.

(24.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

34.pants. (1) Uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai reģistrēšanu atsaka, ja:

- 1) ārzemnieks nav iesniedzis visus Ministru kabineta noteikumos norādītos uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus vai atsakās sniegt pieprasītos paskaidrojumus, kas saistīti ar uzturēšanās atļaujas saņemšanu;
- 2) ārzemnieks sniedzis nepatiesas ziņas;
- 3) ārzemniekam nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai uzturētos Latvijas Republikā;
- 4) ārzemnieks uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus iesniedzis ar Latvijas Republikā neatzītu vai nederīgu ceļošanas dokumentu vai viņam ceļošanas dokumenta nav;

5) ārzemniekam ir tāds veselības traucējums vai slimība, kas apdraud sabiedrības drošību un tās locekļu veselību, vai ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks varētu radīt draudus sabiedrības veselībai, izņemot gadījumus, kad ārzemnieks ar Veselības ministrijas piekrišanu ierodas ārstēt attiecīgo veselības traucējumu vai slimību. Veselības traucējumu un slimību sarakstu nosaka Ministru kabinets. Ja ārzemniekam minētais veselības traucējums vai slimība radusies iepriekšējās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa laikā un viņš vēlas saņemt jaunu uzturēšanās atļauju, papildus nepieciešamajiem dokumentiem iesniedzama medicīnas iestādes izziņa, kas apliecina, ka ārzemnieks veicis visus nepieciešamos pasākumus attiecīgās slimības ārstēšanai;

6) ārzemnieks ir nelikumīgi uzturējies Latvijas Republikā vai ar tiesas spriedumu konstatēts, ka viņš palīdzējis citam ārzemniekam nelikumīgi ieceļot Latvijas Republikā;

7) ārzemnieks ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta;

8) ārzemnieks ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijas Republikā vai ārpus tās, par ko Latvijas Republikas likumā paredzēts sods — brīvības atņemšana uz laiku, kas nav mazāks par trim gadiem. Šo nosacījumu nepiemēro, ja sodāmība ir dzēsta vai noņemta likumā noteiktajā kārtībā, bet attiecībā uz ārvalstīs izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — pagājuši ne mazāk kā pieci gadi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas;

9) ārzemnieks ir saņēmis atlīdzību (kompensāciju) par izbraukšanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs neatkarīgi no tā, vai šo atlīdzību (kompensāciju) ir izmaksājušas Latvijas Republikas valsts vai pašvaldību iestādes vai starptautiskie (ārvalstu) fondi vai iestādes. Šis nosacījums neattiecas uz ārzemnieku, kurš atlīdzības (kompensācijas) saņemšanas laikā ir bijis nepilngadīgs, uz ārzemnieku, kurš atmaksājis saņemto atlīdzību (kompensāciju), kā arī uz ārzemnieku, kurš pieprasa termiņuzturēšanās atļauju, taču tā netiek pieprasīta, pamatojoties uz šā likuma 25., 26., 30. vai 31.pantu. Atlīdzības (kompensācijas) atmaksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

10) uzaicinātājs zaudējis tiesības uzturēties Latvijas Republikā;

11) ārzemnieks nav ievērojis šā likuma 24.panta ceturtajā daļā minēto termiņu, izņemot gadījumu, kad ārzemnieks var pierādīt, ka termiņš nokavēts attaisnojoša iemesla dēļ;

12) ārzemnieks iestājies ārvalsts militārajā vai citā valsts dienestā;

13) ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks noslēdzis fiktīvu laulību, lai saņemtu uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā;

14) ārzemnieks ir tāda ārzemnieka aizbildnībā vai aizgādībā, kuram ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta;

15) ir pamats uzskatīt, ka nodibinātā adopcija ir fiktīva un dibināta, lai ārzemnieks varētu saņemt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā;

16) ārzemnieks strādā bez darba atļaujas vai pēdējā gada laikā strādājis bez darba atļaujas;

17) uzaicinātājs rakstveidā atsauc izsaukumu;

18) uzaicinātājs atrodas bezvēsts prombūtnē vai zaudējis rīcībspēju, vai miris;

19) kompetentas ārvalsts iestādes sniegušas informāciju, kas ir par pamatu tam, lai ārzemniekam aizliegtu ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā;

20) pastāvīgās uzturēšanās atļauja pieprasīta saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu un Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa statusu ir bijis pamats atņemt saskaņā ar Pilsonības likumu vai likumu "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības";

21) ārzemnieka sniegtā informācija neliecina par noturīgu saikni ar viņa mītnes zemi un ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada nelegālās imigrācijas risku;

22) uzaicinātājs atrodas pirmstiesas izmeklēšanas vai brīvības atņemšanas iestādē, izņemot gadījumu, kad uzturēšanās atļauju pieprasa uzaicinātāja laulātais un viņu ģimenē ir kopīgs nepilngadīgs bērns;

23) uzturēšanās atļauja pieprasīta saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu, 25.panta pirmās daļas 2. vai 3.punktu, 26.panta pirmās daļas 2. vai 3.punktu, 30.panta pirmo daļu vai 31.pantu un uzaicinātājs ilgāk par sešiem mēnešiem gada laikā uzturas ārpus Latvijas Republikas, izņemot gadījumu, kad uzaicinātājs ir jūrnieks vai pilda militāro dienestu Latvijas Republikas Nacionālajos bruņotajos spēkos vai civildienestu ārpus Latvijas Republikas;

24) ārzemnieks uzturējies Latvijas Republikā saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 2., 3., 4. vai 7.punktu un par pēdējo gadu par viņu nav maksāti nodokļi vai viņam ir normatīvajos aktos paredzēto nodokļu parāds;

25) laulātie neievēro šā likuma 26.panta trešās daļas nosacījumus vai ir pamats uzskatīt, ka laulība faktiski nepastāv.

(2) Ārzemniekam, kurš pieprasa pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu, šo atļauju var atteikt šā panta pirmās daļas 1., 2., 4., 7., 9., 11., 12. un 20.punktā minētajos gadījumos.

(3) Ārzemniekam, kurš pieprasa termiņuzturēšanās atļauju un kuram ir piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai viņa ģimenes loceklim termiņuzturēšanās atļauju var atteikt šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 10., 13., 14., 15., 17., 18., 19., 22., 23. un 25.punktā minētajos gadījumos vai gadījumos, ja ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 16.06.2005., 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

35.pants. (1) Termiņuzturēšanās atļauju anulē, ja:

- 1) ārzemnieks sniedzis nepatiesas ziņas;
- 2) ārzemniekam nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai uzturētos Latvijas Republikā;
- 3) ārzemnieks ir iekļauts to personu sarakstā, kurām iecerēta Latvijas Republikā aizliegta;
- 4) ārzemnieks ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijas Republikā vai ārpus tās, par ko Latvijas Republikas likumā paredzēts sods — brīvības atņemšana uz laiku, kas nav mazāks par diviem gadiem;
- 5) ārzemnieks iestājies ārvalsts militārajā vai citā valsts dienestā;
- 6) ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks noslēdzis fiktīvu laulību, lai saņemtu uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā;
- 7) ārzemnieks strādā bez darba atļaujas;
- 8) uzaicinātājs rakstveidā atsauc izsaukumu;
- 9) uzaicinātājs zaudējis tiesisko statusu vai tiesības uzturēties Latvijas Republikā;
- 10) ārzemnieks nav izpildījis lēmumā par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu norādītos nosacījumus;
- 11) vairs nepastāv vai ir mainījušies apstākļi, pamatojoties uz kuriem ārzemnieks saņēmis termiņuzturēšanās atļauju;
- 12) *(izslēgts ar 24.11.2005. likumu);*
- 13) ārzemnieks gada laikā nepārtraukti uzturas ārpus Latvijas Republikas vairāk par trim mēnešiem, skaitot no dienas, kad viņš ierodas valsts robežas šķērsošanas vietā, vai vairāk par sešiem mēnešiem gada laikā, skaitot no dienas, kad viņš ierodas valsts robežas šķērsošanas vietā, izņemot gadījumu, kad prombūtne pieteikta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un tai ir dokumentāri apliecināts attaisnojošs iemesls. Prombūtni, kas saistīta ar nodarbinātību, uzskata par attaisnojošu tikai tādā gadījumā, ja ārzemniekam deviņus mēnešus bez pārtraukuma ir bijis bezdarbnieka statuss Latvijas Republikā;
- 14) ārzemnieks izceļojis uz pastāvīgu dzīvi citā valstī;
- 15) ārzemnieks ir nodarbinājis citu ārzemnieku, kuram nav darba atļaujas;
- 16) ārzemnieks ir nodrošinājis ar dzīvesvietu citu ārzemnieku, kurš nelikumīgi uzturas Latvijas Republikā;
- 17) ar tiesas spriedumu konstatēts, ka ārzemnieks palīdzējis citam ārzemniekam nelikumīgi iecerēt Latvijas Republikā;

attaisnojošs iemesls. Prombūtni, kas saistīta ar nodarbinātību, uzskata par attaisnojošu tikai tādā gadījumā, ja ārzemniekam deviņus mēnešus bez pārtraukuma ir bijis bezdarbnieka statuss Latvijas Republikā;

5) ārzemnieks izceļo vai izceļojis uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī;

6) ir pamats uzskatīt, ka nodibinātā adopcija ir fiktīva un dibināta, lai ārzemnieks varētu saņemt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā;

7) ārzemnieks ir zaudējis vai viņam atņemts bēgļa statuss;

8) ārzemnieks ir zaudējis repatrianta statusu;

9) ārzemnieks ir repatrianta statusu zaudējušas personas ģimenes loceklis un saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju Repatriācijas likumā noteiktajā kārtībā;

10) ārzemnieks ir bēgļa statusu zaudējušas personas ģimenes loceklis;

11) pastāvīgās uzturēšanās atļauja izsniegta saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu un Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa statusu ir bijis pamats atņemt saskaņā ar Pilsonības likumu vai likumu "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības";

12) ārzemniekam piešķirts Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statuss Latvijas Republikā;

13) ārzemnieks ir ieguvis Latvijas pilsonību.

(2) Šā panta pirmās daļas 9. un 10.punktā minētajos gadījumos pastāvīgās uzturēšanās atļauju var anulēt tikai tad, ja pagājuši ne vairāk kā pieci gadi no tās izsniegšanas dienas.

(3) Ārzemniekam, kurš saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu, to var anulēt šā panta pirmās daļas 1., 2., 4., 5., 11., 12. un 13.punktā minētajos gadījumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

37.pants. (1) Šā likuma 34.panta pirmās daļas 8.punktā, 35.panta 4.punktā un 36.panta pirmās daļas 3.punktā minētajos gadījumos pieņemt lēmumu par atteikumu izsniegt uzturēšanās atļauju vai tās anulēšanu ārzemniekam, kurš ir Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais, var tikai valsts un sabiedrības drošības interesēs.

(2) Šā panta pirmās daļas nosacījumi piemērojami, ja laulība noslēgta, pirms ārzemnieks likumā noteiktajā kārtībā saukts pie kriminālatbildības par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

38.pants. Tiesas, Latvijas Republikas valsts un pašvaldību iestādes septiņu dienu laikā informē Pārvaldi, ja to rīcībā ir informācija par šā likuma 34., 35. vai 36.panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem.

39.pants. (1) Uzaicinātājam ir pienākums triju darbdienu laikā informēt Pārvaldi par to, ka vairs nepastāv vai ir mainījušies apstākļi, pamatojoties uz kuriem ārzemnieks saņēmis termiņuzturēšanās atļauju.

(2) Ārzemniekam ir pienākums triju darbdienu laikā rakstveidā informēt Pārvaldi par izmaiņām uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai sniegtajās ziņās.

40.pants. (1) Uzaicinātājam vai ārzemniekam, kuram saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem nav nepieciešams izsaukums uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, ir tiesības apstrīdēt lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanas atteikumu vai uzturēšanās atļaujas anulēšanu Pārvaldes priekšniekam 30 dienu laikā pēc šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(2) Pārvaldes priekšnieka lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanas atteikumu vai uzturēšanās atļaujas anulēšanu šā panta pirmajā daļā minētajām personām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pārsūdzēt tiesā.

(3) Pieteikuma iesniegšana tiesā nerada ārzemniekam, kuram atteikts izsniegt uzturēšanās atļauju vai uzturēšanās atļauja anulēta, tiesības uzturēties Latvijas Republikā, izņemot šā panta ceturtajā daļā noteiktos gadījumus.

(4) Ārzemniekam, kuram atteikts izsniegt uzturēšanās atļauju vai uzturēšanās atļauja anulēta, ir tiesības uzturēties Latvijas Republikā lēmuma apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas termiņa laikā, ja uzturēšanās atļaujas izsniegšanas atteikums vai uzturēšanās atļaujas anulēšana nav pamatota ar viņa iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta saskaņā ar šā likuma 61.panta pirmo vai otro daļu, un viņam:

1) atteikta vai anulēta pastāvīgās uzturēšanās atļauja, kas pieprasīta saskaņā ar šā likuma 24.panta pirmās daļas 1., 2. vai 8.punktu vai 25.pantu, vai 26.pantu;

2) atteikta vai anulēta termiņuzturēšanās atļauja, kas pieprasīta saskaņā ar šā likuma 25.panta pirmās daļas 2.punktu vai 26.panta pirmās daļas 2.punktu.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

V nodaļa

Izraidīšana

41.pants. (1) Pārvaldes amatpersona izdod izbraukšanas rīkojumu, nosakot ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, un pieprasa septiņu dienu laikā atstāt Latvijas Republiku, ja ārzemnieks, uzturoties Latvijas Republikā, pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieceļošanas vai uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā. Ja ārzemnieks ir Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais, Pārvaldes amatpersona var izdot izbraukšanas rīkojumu un tajā noteikt ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu.

(2) Pārvaldes priekšniekam humānu apsvērumu dēļ ir tiesības izbraukšanas rīkojumu, kas izdots saskaņā ar šā panta pirmo daļu, atcelt vai apturēt tā izpildi.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

42.pants. (1) Izbraukšanas rīkojumu un tajā noteikto ieceļošanas aizlieguma termiņu ārzemniekam ir tiesības septiņu dienu laikā pēc izbraukšanas rīkojuma spēkā stāšanās apstrīdēt Pārvaldes priekšniekam. Iesnieguma izskatīšanas laikā ārzemniekam ir tiesības uzturēties Latvijas Republikā.

(2) Pārvaldes priekšnieka lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu un tajā

noteikto ieceļošanas aizliegumu ārzemniekam septiņu dienu laikā pēc tā spēkā stāšanās ir tiesības pārsūdzēt tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesai neaptur lēmuma darbību.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

43.pants. Pieteikuma iesniegšana tiesā nedod tiesības ārzemniekam, kuram izsniegts izbraukšanas rīkojums, uzturēties Latvijas Republikā.

44.pants. Pārvalde sadarbībā ar Valsts robežsardzi un citām valsts iestādēm kontrolē, vai ārzemnieks, kuram lēmumā noteikts izceļošanas termiņš vai izsniegts izbraukšanas rīkojums, labprātīgi atstājis Latvijas Republiku.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

45.pants. (1) Ja ārzemniekam, kuram izsniegts izbraukšanas rīkojums, nav derīga ceļošanas dokumenta un to nav iespējams iegūt ar konsulāro dienestu starpniecību, viņam izsniedz izceļošanas dokumentu.

(2) Izceļošanas dokumenta formu un izsniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

VI nodaļa

Piespiedu izraidīšana

46.pants. (1) Ja ārzemnieks nelikumīgi šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu vai citādi pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieceļošanas vai uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā un tas konstatēts pierobežā vai valsts robežas šķērsošanas vietā, lēmumu par viņa piespiedu izraidīšanu 10 dienu laikā ir tiesīgs pieņemt Valsts robežsardzes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona. Lēmumā var noteikt ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta otro daļu.

(2) Valsts robežsardzes priekšniekam ir tiesības atcelt lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, ja mainījušies apstākļi, kas bija par pamatu šāda lēmuma pieņemšanai, vai humānu apsvērumu dēļ.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētais lēmums par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu nav apstrīdams vai pārsūdzams.

(4) Par šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto lēmumu Valsts robežsardzes amatpersona triju darbdienu laikā rakstveidā informē Pārvaldi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

47.pants. (1) Pārvaldes amatpersona 10 dienu laikā no šajā daļā minēto apstākļu konstatēšanas dienas pieņem lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, nosakot ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta otro vai trešo daļu, ja:

1) ārzemnieks nav izceļojis no Latvijas Republikas septiņu dienu laikā pēc izbraukšanas rīkojuma saņemšanas saskaņā ar šā likuma 41.panta pirmo daļu un šā likuma 42.pantā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis izbraukšanas rīkojumu;

2) Valsts robežsardzes amatpersona aizturējusi ārzemnieku Latvijas Republikas teritorijā, izņemot šā likuma 46.panta pirmajā daļā noteiktos gadījumus.

(2) Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā pieņemtais lēmums par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu no Latvijas Republikas nav pārsūdzams.

(3) Šā panta pirmās daļas 2.punktā minētajā gadījumā pieņemto lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu no Latvijas Republikas ārzemniekam ir tiesības

septiņu dienu laikā apstrīdēt, iesniedzot Pārvaldes priekšniekam attiecīgu iesniegumu. Sūdzības iesniegšana Pārvaldes priekšniekam nedod tiesības ārzemniekam uzturēties Latvijas Republikā.

(4) Pārvaldes priekšniekam ir tiesības humānu apsvērumu dēļ lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu atcelt vai apturēt tā darbību.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

48.pants. (1) Ja pēc soda izciešanas par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu ārzemniekam nav likumīga pamata uzturēties Latvijas Republikā, Pārvaldes priekšnieks pieņem lēmumu par viņa piespiedu izraidīšanu, nosakot ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta otro daļu.

(2) Pārvaldes priekšnieka lēmumu par piespiedu izraidīšanu un tajā noteikto ieceļošanas aizliegumu ārzemniekam ir tiesības septiņu dienu laikā pēc tā spēkā stāšanās pārsūdzēt tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesai neaptur lēmuma izpildi.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

48.¹pants. Ja ir pieņemts lēmums saskaņā ar šā likuma 61.panta pirmo daļu un ārzemnieks atrodas Latvijas Republikā, viņu izraida piespiedu kārtā.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

48.²pants. Šā likuma VII nodaļā noteiktajā kārtībā aizturētu nepilngadīgu ārzemnieku piespiedu kārtā neizraida.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

49.pants. Ja ārzemniekam, attiecībā uz kuru pieņemts lēmums par piespiedu izraidīšanu, nav derīga ceļošanas dokumenta un to nav iespējams iegūt ar konsulāro dienestu starpniecību, viņam izsniedz šā likuma 45.pantā minēto ieceļošanas dokumentu.

50.pants. (1) Ārzemnieku piespiedu izraidīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(2) Ārzemnieka piespiedu izraidīšanu veic Valsts robežsardze.

(3) Kārtību, kādā Latvijas Republika saņem un sniedz palīdzību Eiropas Savienības dalībvalstīm un Šengenas līguma valstīm piespiedu izraidīšanā pa gaisa telpu, šīs palīdzības apjomu, kā arī kārtību, kādā organizējami kopīgi lidojumi starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Šengenas līguma valstīm, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

VII nodaļa

Aizturēšana

(Nodaļas nosaukums 21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

51.pants. (1) Valsts robežsardzes amatpersonai ir tiesības aizturēt ārzemnieku, izņemot nepilngadīgu ārzemnieku, kurš nav sasniedzis 14 gadu vecumu:

1) ja viņš nelikumīgi šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu vai citādi pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā;

2) ja kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai;

3) lai izpildītu lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu no Latvijas Republikas.

(2) Par šā panta pirmās daļas 2.punktā minēto nosacījumu esamību Satversmes

aizsardzības biroja direktors, Valsts policijas vai Drošības policijas priekšnieks rakstveidā informē Valsts robežsardzi.

(3) Ja nepilngadīgs ārzemnieks, kurš nav sasniedzis 14 gadu vecumu un ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, nelikumīgi šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu vai citādi pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieeļošanas un uzturēšanās kārtību Latvijā Republikā, Valsts robežsardzes amatpersona rīkojas tā, lai nodrošinātu bērna tiesības un intereses saskaņā ar bērnu tiesību aizsardzību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

52.pants. (1) Valsts robežsardzes vai Valsts policijas amatpersona, aizturot ārzemnieku, sastāda aizturēšanas protokolu.

(2) Aizturēšanas protokolā norāda tā sastādīšanas laiku, vietu, protokola sastādītāja amatu, vārdu un uzvārdu, ziņas par aizturēto, aizturēšanas laiku un motīvus. Protokolu paraksta amatpersona, kura to sastādījusi, un aizturētais. Ja aizturētais atsakās parakstīt protokolu, to norāda protokolā.

53.pants. Valsts policijas amatpersonai šā likuma 51.pantā minētajos gadījumos ir tiesības aizturēt ārzemnieku uz trim stundām līdz nodošanai Valsts robežsardzei.

54.pants. (1) Valsts robežsardzes amatpersonai šā likuma 51.pantā minētajos gadījumos ir tiesības aizturēt ārzemnieku līdz 10diennaktīm. Ārzemniekam lēmumu par aizturēšanu ir tiesības pārsūdzēt tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesai neaptur lēmuma darbību.

(2) Aizturēt ārzemnieku ilgāk par 10 diennaktīm Valsts robežsardzes amatpersonai ir tiesības tikai ar rajona (pilsētas) tiesas (atbilstoši aizturētā ārzemnieka faktiskajai atrašanās vietai) tiesneša (turpmāk — tiesnesis) lēmumu. Pamatojoties uz Valsts robežsardzes amatpersonas iesniegumu, tiesnesis pieņem lēmumu par ārzemnieka aizturēšanu uz laiku līdz diviem mēnešiem vai par aizturēšanas atteikumu.

(3) Ja tiesneša lēmumā norādītajā termiņā ārzemnieku nav bijis iespējams izraidīt, tiesnesis, pamatojoties uz Valsts robežsardzes amatpersonas iesniegumu, pieņem lēmumu par aizturēšanas termiņa pagarināšanu uz laiku līdz diviem mēnešiem vai par atteikumu pagarināt aizturēšanas termiņu.

(4) Valsts robežsardzes amatpersona iesniegumu par aizturēšanas termiņa pagarināšanu var iesniegt tiesai atkārtoti, taču kopējais aizturēšanas termiņš nedrīkst pārsniegt 20 mēnešus.

(5) Par ārzemnieka aizturēšanu Latvijas Republikas teritorijā (izņemot Latvijas Republikas pierobežā vai valsts robežas šķērsošanas vietā) — Valsts robežsardzes amatpersona vienas darbdienu laikā rakstveidā informē Pārvaldi.

(6) Par tāda nepilngadīga ārzemnieka aizturēšanu, kurš ir vecumā no 14 līdz 18 gadiem un kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, Valsts robežsardzes amatpersona nekavējoties informē Konsulāro departamentu, Valsts policiju un bāriņtiesu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

54.¹ pants. (1) Pieņemot lēmumu par aizturēšanas termiņa pagarināšanu vai atteikumu pagarināt aizturēšanas termiņu, obligāti izvērtējami šādi nosacījumi:

- 1) ārzemnieks slēpj savu identitāti vai atsakās sadarboties ar Valsts robežsardzes amatpersonām, tām pildot dienesta pienākumus;
- 2) ārzemniekam nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai uzturētos Latvijā Republikā;
- 3) ārzemnieks aizturēts saskaņā ar šā likuma 51.panta pirmās daļas 2.punktu;
- 4) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks darbojas pretvalstiskā vai noziedzīgā organizācijā vai ir tās biedrs;
- 5) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai vai, uzturoties Latvijā, var traucēt pirmstiesas izmeklēšanu vai tiesībsardzības iestāžu darbu noziedzīga nodarījuma atklāšanā;
- 6) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks izdarījis vai plāno izdarīt smagu vai sevišķi smagu noziegumu;
- 7) ārzemnieks izdarījis noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai piedalījies genocīdā, ja tas konstatēts ar tiesas spriedumu;
- 8) kompetentas ārvalsts iestādes sniegušas informāciju, kas liedz ārzemniekam iecerēt un uzturēties Latvijā Republikā.

(2) Pieņemot lēmumu par aizturēšanas termiņa pagarināšanu vai atteikumu pagarināt aizturēšanas termiņu, tiesnesis norāda konstatētos faktus, secinājumus un argumentus, uz kuriem pamatojoties pieņemts attiecīgais lēmums.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

55.pants. (1) Aizturēšanas termiņu aprēķina stundās, dienās un mēnešos. Aprēķinot termiņu, ņem vērā to stundu un dienu, kurā sākas termiņa skaitījums. Aizturēšanas termiņu skaita no brīža, kad ārzemnieks nogādāts Valsts robežsardzes vai Valsts policijas telpās, lai sastādītu aizturēšanas protokolu.

(2) Valsts robežsardzes amatpersona nogādā ārzemnieku pie tiesneša ne vēlāk kā 48 stundas pirms šā likuma 54.panta pirmajā daļā noteiktā termiņa vai ne vēlāk kā 48 stundas pirms lēmumā par ārzemnieka aizturēšanu norādītā termiņa izbeigšanās un, ja nepieciešams, pieaicina tulku.

(3) Tiesnesis nekavējoties izskata iesniegtos materiālus (Valsts robežsardzes amatpersonas iesniegumu, aizturēšanas protokolu, lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu un dokumentus, kas norāda uz pasākumiem, kuri veikti ārzemnieka izraidīšanas nodrošināšanai), uzklauša Valsts robežsardzes amatpersonas sniegto informāciju un ārzemnieka vai viņa pārstāvja paskaidrojumus.

(4) Tiesnesis lēmumu par ārzemnieka aizturēšanu, aizturēšanas termiņa pagarināšanu vai atteikumu aizturēt ārzemnieku vai pagarināt aizturēšanas termiņu pieņem vienpersoniski un norāda tajā attiecīgās tiesas nosaukumu, savu vārdu un uzvārdu, materiālu izskatīšanas datumu, ziņas par aizturēto, lēmuma motīvus, normatīvo aktu, ar kuru lēmums pamatots, un savu nolēmumu.

(5) Tiesneša lēmuma norakstu nosūta ārzemniekam un Valsts robežsardzei 24 stundu laikā no Valsts robežsardzes iesnieguma saņemšanas brīža.

(6) Tiesneša lēmumu ārzemnieks vai Valsts robežsardzes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona var pārsūdzēt 48 stundu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas brīža.

(7) Rajona (pilsētas) tiesa nekavējoties izskata iesniegto sūdzību un pieņem lēmumu pēc būtības. Attiecīgajā lietā pieņemtais apgabaltiesas lēmums nav pārsūdzams. Lēmuma norakstu nosūta ārzemniekam un Valsts robežsardzei 24 stundu laikā no lēmuma pieņemšanas brīža.

(8) Aizturēšanas apstrīdēšana, pārsūdzība vai sūdzības iesniegšana pati par sevi nevar būt par pamatu aizturētā atbrīvošanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

56.pants. (1) Aizturētajam ir tiesības savu likumīgo interešu aizstāvībai pārsūdzēt aizturēšanu rajona (pilsētas) tiesā, sazināties ar savas valsts konsulāro iestādi un saņemt juridisko palīdzību. Ar šīm tiesībām ārzemnieku iepazīstina aizturēšanas brīdī.

(2) Aizturētajam ir tiesības personiski vai ar sava pārstāvja palīdzību iepazīties ar materiāliem, kas saistīti ar viņa aizturēšanu.

(3) Aizturētajam nodrošina tiesības sazināties viņam saprotamā valodā, ja nepieciešams, izmantojot tulka pakalpojumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

57.pants. (1) Valsts robežsardzes vai Valsts policijas amatpersona noskaidro aizturētā identitāti, noņem viņa pirkstu nospiedumus, veic ārzemnieka un viņa mantu apskati, kā arī, ja nepieciešams, nodrošina ārzemnieka medicīnisko pārbaudi un sastāda par to protokolu. Minētās darbības ar aizturēto nepilngadīgo ārzemnieku, kurš ir vecumā no 14 līdz 18 gadiem, veic darbam ar nepilngadīgajiem sagatavota Valsts robežsardzes amatpersona.

(2) Aizturētā apskati veic Valsts robežsardzes vai Valsts policijas amatpersona. Minētajai amatpersonai jābūt vienāda dzimuma ar aizturēto ārzemnieku.

(3) Mantu apskati veic aizturētā klātbūtnē. Neatliekamajos gadījumos mantas var apskatīt divu pieaicināto klātbūtnē bez aizturētā ārzemnieka.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

58.pants. (1) Valsts robežsardzes vai Valsts policijas amatpersonai ir tiesības izņemt aizturētā ārzemnieka mantas un personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus, sastādot par to protokolu vai izdarot protokolā attiecīgu ierakstu par aizturētā mantu apskati.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus izņem līdz ārzemnieka izraidīšanai.

59.pants. (1) Aizturēto ārzemnieku ievieto speciāli iekārtotās telpās vai izmitināšanas centrā, šķirti no kriminālprocesuālā kārtībā aizturētām vai apcietinātām personām.

(2) Izmitināšanas centrs ir Valsts robežsardzes struktūrvienība. Izmitināšanas centra iekārtošanas un aprīkošanas prasības nosaka Ministru kabinets.

(3) Izmitināšanas centrā ievietoto ārzemnieku uzturēšanas normas, kā arī garantēto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu un saņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Izmitināšanas centra iekšējās kārtības noteikumus reglamentē Ministru kabinets.

(5) Izdevumus, kas saistīti ar ārzemnieka uzturēšanu, sedz no valsts budžeta.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.¹ pants. (1) Valsts robežsardzes amatpersona aizturēto ārzemnieku ievieto izmitināšanas centrā, pamatojoties uz šā likuma 52.pantā noteiktajā kārtībā sastādītu aizturēšanas protokolu.

(2) Ievietojot aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā, viņam pārbauda veselību un veic sanitāro apstrādi. Aizturētā ārzemnieka veselības pārbaudes un sanitārās apstrādes, kā arī to rezultātu fiksēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Izmitināšanas centrā aizturēto ārzemnieku izmitina, ievērojot vispārējos cilvēktiesību principus un iekšējo drošību, kā arī personiskās īpašības un psiholoģisko saderību:

1) aizturētos vīriešus un sievietes izvieto atsevišķi;

2) aizturēto nepilngadīgo ārzemnieku izmitina kopā ar aizturēto vecāku vai viņa likumisko pārstāvi;

3) aizturēto ārzemnieku, kuram ir veselības traucējumi, saskaņā ar ārstniecības personas norādījumiem ievieto speciāli šim nolūkam aprīkotā telpā;

4) aizturēto ārzemnieku, kurš ir pārkāpis izmitināšanas centra iekšējās kārtības noteikumus vai attiecībā uz kuru ir pamats uzskatīt, ka viņš varētu tos pārkāpt, ievieto speciāli šim nolūkam aprīkotā telpā;

5) aizturēto ārzemnieku, kurš var radīt draudus izmitināšanas centrā esošo personu drošībai, ievieto atsevišķi speciāli šim nolūkam aprīkotā telpā.

(4) Pēc aizturētā ārzemnieka lūguma, lai saglabātu ģimenes vienotību, ģimenes locekļus var izmitināt kopā.

(5) Ja aizturētajam ārzemniekam ir bērns, kurš nav aizturēts, pēc aizturētā ārzemnieka lūguma, lai saglabātu ģimenes vienotību, bērnu var ievietot izmitināšanas centrā kopā ar aizturēto ārzemnieku. Aizturētā ārzemnieka bērnam izmitināšanas centrā ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā aizturētajam ārzemniekam.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.² pants. (1) Pēc ievietošanas izmitināšanas centrā aizturēto ārzemnieku iepazīstina viņam saprotamā valodā (ja nepieciešams, izmantojot tulka pakalpojumus) ar viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī ar izmitināšanas centra iekšējās kārtības noteikumiem.

(2) Aizturētajam ārzemniekam izmitināšanas centrā ir tiesības:

- 1) sazināties ar savas valsts konsulāro iestādi;
- 2) informēt ģimenes locekļus, radniekus vai citas personas par savu atrašanās vietu;
- 3) par saviem līdzekļiem saņemt juridisko palīdzību;
- 4) satikties ar ģimenes locekļiem vai radniekiem, kā arī starptautisko un nevalstisko cilvēktiesību organizāciju pārstāvjiem;
- 5) iesniegt sūdzības un iesniegumus;
- 6) saņemt uzturu un materiālo nodrošinājumu sadzīves vajadzībām saskaņā ar noteiktajām uzturēšanas normām;
- 7) saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī garantētos veselības aprūpes pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā apjomā un kārtībā;
- 8) par saviem līdzekļiem saņemt veselības aprūpes pakalpojumus un medikamentus, ko izrakstījusi ārstniecības persona;
- 9) turēt pie sevis naudas summu, kas nepārsniedz pusi no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas;
- 10) izmantot koplietošanas telpas;
- 11) lietot aizturētajiem ārzemniekiem paredzēto aprīkojumu;
- 12) saņemt sūtījumus un pienesumus;
- 13) glabāt pārtikas produktus tam speciāli paredzētā vietā;
- 14) glabāt pie sevis mantas, kas nav iekļautas to priekšmetu sarakstā, kurus aizliegts glabāt izmitināšanas centrā.

(3) Aizturētajam ārzemniekam izmitināšanas centrā ir pienākums:

- 1) pakļauties Valsts robežsardzes amatpersonu likumīgajām prasībām, tajā skaitā nepieciešamajām veselības pārbaudēm;
- 2) ievērot izmitināšanas centra iekšējās kārtības noteikumus;
- 3) saudzīgi izturēties pret izmitināšanas centra īpašumu;
- 4) uzturēt kārtību uzturēšanās telpās un koplietošanas telpās, kā arī ievērot personisko higiēnu.

(4) Ministru kabinets nosaka to priekšmetu sarakstu, kurus aizturētajam ārzemniekam aizliegts glabāt izmitināšanas centrā.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.³ pants. Aizturēto ārzemnieku var izvest no izmitināšanas centra konvoja pavadībā šādos gadījumos:

- 1) lai nodrošinātu šajā likumā noteiktās darbības;
- 2) lai sniegtu medicīnisko palīdzību;
- 3) lai saskaņā ar kriminālprocesa virzītāja rakstveida pieprasījumu veiktu kriminālprocesuālās darbības, ja tās nevar veikt izmitināšanas centrā;
- 4) citos ar humāniem apsvērumiem saistītos gadījumos, pamatojoties uz Valsts robežsardzes attiecīgās teritoriālās pārvaldes priekšnieka rakstveida atļauju.
(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.⁴ pants. Aizturēto ārzemnieku atbrīvo no izmitināšanas centra:

- 1) ja beidzies aizturēšanas termiņš;
- 2) lai izpildītu piespiedu izraidīšanas lēmumu;
- 3) saskaņā ar Valsts robežsardzes amatpersonas lēmumu par aizturētā ārzemnieka atbrīvošanu.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.⁵ pants. (1) Aizturētu nepilngadīgu ārzemnieku, kurš ir vecumā no 14 līdz 18 gadiem un kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, līdz aizturēšanas termiņa beigām ievieto attiecīgajā Valsts policijas struktūrvienībā.

(2) Ja Valsts robežsardzei sadarbībā ar Konsulāro departamentu līdz aizturēšanas termiņa beigām nav bijis iespējams noskaidrot identitāti un pilsonības vai mītnes valsti aizturētam nepilngadīgam ārzemniekam, kurš ir vecumā no 14 līdz 18 gadiem un kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, Valsts policija nodrošina nepilngadīgā ārzemnieka ievietošanu bērnu aprūpes iestādē.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

59.⁶ pants. (1) Ja nepilngadīgam ārzemniekam, kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, noskaidrota identitāte un pilsonības vai mītnes valsts, Konsulārais departaments viņa nosūtīšanai uz valsti, kas personu uzņem atpakaļ, sazinās ar šīs valsts diplomātisko vai konsulāro pārstāvniecību, attiecīgajām kompetentajām iestādēm vai nevalstiskajām organizācijām, kuras uzrauga bērnu tiesību ievērošanu šajā valstī, un veic citus nepieciešamos pasākumus.

(2) Ja nepilngadīgu ārzemnieku, kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, nosūta uz valsti, kas personu uzņem atpakaļ, nosūtīšanu nodrošina Valsts robežsardze sadarbībā ar šīs valsts kompetentajām iestādēm vai nevalstiskajām organizācijām.

(3) Nepilngadīgu ārzemnieku, kurš ir vecumā no 14 līdz 18 gadiem un aizturēts kopā ar vecāku vai viņa likumisko pārstāvi, vai kopā ar vecāku vai viņa likumisko pārstāvi izmitināšanas centrā ievietotu nepilngadīgu ārzemnieku nosūta uz valsti, uz kuru izraida nepilngadīgā ārzemnieka vecāku vai viņa likumisko pārstāvi.

(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

60.pants. Ja Valsts robežsardzes amatpersonai, pieņemot lēmumu par atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijā Republikā, nav iespējams viņu tūlīt nosūtīt atpakaļ uz

valsti, no kuras viņš ieradies, Valsts robežsardzes amatpersonai ir tiesības šo ārzemnieku aizturēt tik ilgi, līdz to var izdarīt, bet ne ilgāk par 48 stundām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

VIII nodaļa

To ārzemnieku saraksts, kuriem ieceļošana Latvijā aizliegta

61.pants. (1) Lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijā aizliegta (turpmāk — saraksts), pieņem iekšlietu ministrs, ja:

- 1) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks darbojas pretvalstiskā vai noziedzīgā organizācijā vai ir tās biedrs;
- 2) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai vai, ierodoties Latvijā, var traucēt pirmstiesas izmeklēšanu vai tiesībsardzības iestāžu darbu noziedzīga nodarījuma atklāšanā;
- 3) kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks izdarījis vai plāno izdarīt smagu vai sevišķi smagu noziegumu;
- 4) ārzemnieks izdarījis noziegumu pret cilvēci, starptautisku vai kara noziegumu vai piedalījies masu represijās, ja tas konstatēts ar tiesas spriedumu;
- 5) kompetentās ārvalsts iestādes sniegušas informāciju, kas liedz ārzemniekam ieceļot un uzturēties Latvijā;
- 6) ārzemnieka ieceļošana un uzturēšanās Latvijā nav vēlama citu iemeslu dēļ, pamatojoties uz Latvijas Republikas kompetentu iestāžu sniegto atzinumu.

(2) Ja ārzemnieks ir Latvijai nevēlama persona (*persona non grata*), lēmumu par viņa iekļaušanu sarakstā pieņem ārlietu ministrs.

(3) Ja šajā likumā noteiktajā kārtībā pieņemts lēmums atteikt vīzas izsniegšanu, anulēt vai atcelt vīzu, lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā pieņem Konsulārā departamenta direktors vai pārstāvniecības diplomātiskā amatpersona, kura ir pilnvarota veikt konsulārās funkcijas.

(4) Lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā pieņem Pārvaldes amatpersona, ja:

- 1) pieņemts lēmums atteikt vīzas izsniegšanu, anulēt vai atcelt vīzu;
- 2) pieņemts lēmums atteikt uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai anulēt uzturēšanās atļauju;
- 3) izdots izbraukšanas rīkojums vai pieņemts lēmums par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu;
- 4) ārzemnieks palīdzējis citam ārzemniekam nelikumīgi ieceļot Latvijā un tas ir konstatēts ar tiesas spriedumu;

5) ārzemnieks pēdējā gada laikā pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā vai muitas noteikumus;

6) ārzemnieks izraidīts no Latvijas Republikas un valsts budžetā nav atlīdzināti ar izraidīšanu saistītie izdevumi;

7) ārzemniekam par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu piespriests papildsods — izraidīšana no Latvijas Republikas.

(5) Lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā pieņem Valsts robežsardzes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona, ja:

1) saskaņā ar šā likuma 18.panta pirmās daļas 2. vai 4.punktu pieņemts lēmums par atteikumu ieceļot Latvijas Republikā;

2) saskaņā ar šā likuma 46.panta pirmo daļu pieņemts lēmums par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu;

3) ārzemnieks ir pārkāpis normatīvajos aktos noteikto ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā un tas konstatēts brīdī, kad viņš izceļo no Latvijas Republikas;

4) pieņemts lēmums atteikt vīzas izsniegšanu, anulēt vai atcelt vīzu.

(6) Ārzemniekam, par kuru pieņemts lēmums saskaņā ar šā panta pirmo daļu, viena mēneša laikā pēc lēmuma uzzināšanas ir tiesības to pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā panta pirmajā daļā minētā lēmuma izpildi. Pieteicējs nav tiesīgs lūgt tiesai apturēt šā lēmuma darbību.

(7) Lēmums, kas pieņemts saskaņā ar šā panta otro daļu, nav pārsūdzams.

(8) Ja šā panta pirmajā daļā minētais lēmums pieņemts, pamatojoties uz valsts drošības iestādes izlūkošanas vai pretizlūkošanas darbību rezultātā iegūto informāciju, to var pārsūdzēt ģenerālprokuroram, kura lēmums ir galīgs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005., 24.11.2005., 26.01.2006. un 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

61.¹ pants. (1) Valsts policijas priekšnieks, Valsts robežsardzes priekšnieks vai valsts drošības iestādes vadītājs atzinumu par šā likuma 61.panta pirmajā daļā minēto nosacījumu esamību nosūta iekšlietu ministram lēmuma pieņemšanai.

(2) Lēmumā par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā saskaņā ar šā likuma 61.panta pirmo daļu ir šādas ziņas:

1) iestādes nosaukums un adrese;

2) adresāts (vārds, uzvārds vai citas ziņas, kas palīdz identificēt personu);

3) atzinuma par šā likuma 61.panta pirmajā daļā minēto nosacījumu esamību datums un identificējošais numurs;

- 4) piemēroto tiesību normu uzskaitījums;
- 5) termiņš, uz kādu ārzemnieks iekļauts sarakstā;
- 6) norāde par izraidīšanu piespiedu kārtā, ja ārzemnieks atrodas Latvijas Republikā;
- 7) norāde, kur un kādā termiņā šo lēmumu var pārsūdzēt.

(3) Lēmumu par iekļaušanu sarakstā ārzemniekam, kurš neatrodas Latvijas Republikā, izsniedz pēc viņa pieprasījuma.

(4) Sarakstu uztur un aktualizē Pārvalde Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

62.pants. (1) Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā likuma 61.panta pirmajā daļā minētā lēmuma izpildi.

(Izslēgts ar 26.01.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.02.2006.)

63.pants. (1) Ārzemnieku var iekļaut sarakstā, nosakot ieceļošanas aizliegumu uz laiku līdz trim gadiem, ja:

- 1) pieņemts lēmums atteikt vīzas izsniegšanu, anulēt vai atcelt vīzu;
- 2) pieņemts lēmums atteikt uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai anulēt uzturēšanās atļauju;
- 3) saskaņā ar šā likuma 18.panta pirmās daļas 2. vai 4.punktu pieņemts lēmums par atteikumu ieceļot Latvijas Republikā;
- 4) ārzemniekam izdots izbraukšanas rīkojums;
- 5) saskaņā ar šā likuma 61.panta ceturtās daļas 4., 5. un 6.punktu un piektās daļas 3.punktu pieņemts lēmums par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā.

(2) Ārzemnieku var iekļaut sarakstā, nosakot ieceļošanas aizliegumu no trim līdz pieciem gadiem, ja:

- 1) pieņemts lēmums par viņa piespiedu izraidīšanu;
- 2) ārzemniekam par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu piespriests papildsods — izraidīšana no Latvijas Republikas.
- (3) Ārzemnieku var iekļaut sarakstā, nosakot ieceļošanas aizliegumu uz noteiktu vai nenoteiktu laiku:

- 1) saskaņā ar šā likuma 61.panta pirmo vai otro daļu;
- 2) ja pēc viņa izraidīšanas no Latvijas Republikas valsts budžetā nav atlīdzināti ar izraidīšanu saistītie izdevumi.

(4) Ieceļošanas aizlieguma termiņu skaita no dienas, kad ārzemnieks izceļojis no Latvijas Republikas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

64.pants. (1) Ja ir mainījušies apstākļi, tiesības pieņemt lēmumu samazināt ieceļošanas aizlieguma termiņu vai atcelt ieceļošanas aizliegumu pēc ārzemnieka lūguma ir:

- 1) iekšlietu ministram — šā likuma 61.panta pirmajā daļā minētajos gadījumos;
- 2) ārlietu ministram — šā likuma 61.panta otrajā daļā minētajā gadījumā;
- 3) Konsulārā departamenta direktoram — šā likuma 61.panta trešajā daļā minētajā gadījumā;
- 4) Pārvaldes priekšniekam — šā likuma 61.panta ceturtajā daļā un piektajā daļā minētajos gadījumos;
- 5) Valsts robežsardzes priekšniekam — šā likuma 61.panta piektajā daļā minētajos gadījumos.

(2) Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 5.punktā minētās amatpersonas triju darbdienu laikā informē Pārvaldi par to, ka samazināts termiņš, uz kādu ārzemnieks iekļauts sarakstā, vai par ārzemnieka izslēgšanu no saraksta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

65.pants. Sarakstā iekļauto informāciju savu uzdevumu veikšanai izmanto Pārvalde, Valsts robežsardze, pārstāvniecības, Konsulārais departaments un citas kompetentas Latvijas Republikas iestādes.

VIII¹ nodaļa

Pieteikuma par iekšlietu ministra lēmumu par personas iekļaušanu sarakstā izskatīšana tiesā

(Nodaļa 26.01.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.02.2006.)

65.¹ pants. (1) Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par šā likuma 61.panta pirmajā daļā minēto lēmumu, izskata divu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu.

(2) Tiesa lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Lietu izskata koleģiālā sastāvā mutvārdu procesā.

(3) Pēc tiesas lēmuma lietu var izskatīt slēgtā tiesas sēdē, lai aizsargātu valsts noslēpumu vai citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas saistīta ar valsts drošību, kā arī personu privātās dzīves apstākļus, komerciālo vai profesionālo noslēpumu.

(4) Ja lietas apstākļu objektīvai noskaidrošanai tiesai ir nepieciešams pārbaudīt valsts noslēpumu saturošu informāciju, lietu sagatavo un izskata tiesneši, kuriem ir speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam. Speciālā atļauja nepieciešama arī tiesas sēdes sekretāram, kā arī tiesas tulkam un citiem tiesas darbiniekiem, ja viņi piedalās lietas sagatavošanā vai izskatīšanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

65.² pants. (1) Pēc tam, kad pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu, tiesa nosaka tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī uz tiesu aicināmās un izsaucamās personas.

(2) Pieteicēju uz tiesas sēdi aicina tad, ja lietas izskatīšanas laikā viņš likumīgi uzturas Latvijas Republikā.

(3) Atbildētāja pusē tiesa papildus var pieaicināt tās iestādes pārstāvi, kura sniegusi šā likuma 61.1panta pirmajā daļā minēto atzinumu.

(4) Tiesa lietas izskatīšanā var pieaicināt Ģenerālprokuratūru, lai tā atbilstoši kompetencei sniegtu atzinumu.

(5) Ja uzaicinātās personas nav ieradušās, tiesa var lemt par lietas izskatīšanu bez uzaicināto personu klātbūtnes.

65.³ pants. (1) Pieteicējam ir pienākums iesniegt viņa rīcībā esošos pierādījumus, kas apliecina lietas izspriešanai būtiskus apstākļus. Atbildētājam ir pienākums pamatot pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.

(2) Ja lietas apstākļu objektīvai noskaidrošanai tiesai ir nepieciešams pārbaudīt valsts noslēpumu saturošus pierādījumus, šo pierādījumu pārbaudē piedalās lietas dalībnieki, kā arī, ja nepieciešams, citas personas, kurām ir speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam.

(3) Ja pieteicēja pārstāvim nav speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam, tiesa ieceļ par pieteicēja pārstāvi šajā procesa daļā Latvijā praktizējošu advokātu, kuram ir izsniegta speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam. Ja pieteicējs šādai pārstāvībai nepiekrīt, tiesa pārbauda ar valsts noslēpumu saistīto informāciju, nepiedaloties pieteicējam un viņa pārstāvim.

(4) Tiesas sēde tiek protokolēta. Tiesas sēdes protokolā izdara atzīmi par laiku, kad tiesa uzsāka un pabeidza pārbaudīt valsts noslēpumu saturošus pierādījumus, kā arī fiksē attiecīgo pierādījumu pārbaudi.

(5) Ja tiesas sēdē tika pārbaudīti valsts noslēpumu saturoši pierādījumi, tiesas sēdes protokols klasificējams kā valsts noslēpuma objekts. No tiesas sēdes protokola sagatavo izrakstu par to tiesas sēdes posmu, kurā tiesa nepārbaudīja valsts noslēpumu saturošus pierādījumus.

(6) Lietas materiāliem valsts noslēpumu saturošos pierādījumus nepievieno.

(7) Tiesas sēdē nedrīkst izmantot informāciju, kas var atklāt slepeno palīgu identitāti.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

65.⁴ pants. (1) Tiesa spriedumā neatspoguļo informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts, bet norāda, ka ar šo informāciju ir iepaziniesies un to izvērtējusi.

(2) Tiesas nolēmums ir galīgs un nepārsūdzams un stājas spēkā pasludināšanas brīdī.

(3) Tiesa, izskatot lietu un pieņemot spriedumu, nelemj par valsts noslēpuma subjekta iesniegtās klasificētās informācijas atbilstību valsts noslēpuma objekta statusam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.04.2006. likumu, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

65. pants. Šajā likumā neregulētajos ar pieteikuma vai lietas izskatīšanu saistītajos jautājumos tiesa piemēro Administratīvā procesa likuma nosacījumus.

IX nodaļa

Ar piespiedu izraidīšanu un nosūtīšanu saistītie izdevumi

(Nodaļas nosaukums 21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

66.pants. (1) Izdevumus, kas rodas, izpildot ārzemnieka izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu vai nepilngadīga ārzemnieka nosūtīšanu uz valsti, kas personu uzņem atpakaļ, sedz no valsts budžeta.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus piedzen no ārzemnieka vai viņa uzaicinātāja.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

67.pants. Ar ārzemnieka izraidīšanu, aizturēšanu un turēšanu apsardzībā saistīto izdevumu noteikšanas un piedziņas kārtību nosaka Ministru kabinets.

68.pants. (1) Ja uzaicinātājs nav sedzis izdevumus, kas saistīti ar izbraukšanas rīkojuma izpildi vai ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, viņš zaudē tiesības uzaicināt ārzemniekus turpmāko piecu gadu laikā vai līdz izdevumu segšanai.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikums neattiecas uz fiziskās personas tiesībām uzaicināt pirmās pakāpes radniekus un laulāto.

X nodaļa

Nobeiguma noteikumi

69.pants. Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijas Republikā saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, kuru piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

70.pants. Ja darba ņēmēju brīvas pārvietošanās pārejas periodā, kas noteikts saskaņā ar Līgumu starp Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanas Eiropas Savienībai, Līgumu starp Beļģijas Karalisti, Čehijas Republiku, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Polijas Republiku, Portugāles Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Bulgārijas Republiku un Rumāniju par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanas Eiropas Savienībai un Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm un Šveices Konfederāciju par personu brīvu pārvietošanas protokolu, būtiski tiek apdraudēts

Latvijas darba tirgus vai attiecībā uz Latviju noteikti darba ņēmēju brīvas pārvietošanās ierobežojumi, Ministru kabinets, ievērojot Līguma starp Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai, Līguma starp Beļģijas Karalisti, Čehijas Republiku, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Polijas Republiku, Portugāles Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Bulgārijas Republiku un Rumāniju par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai, Līguma par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas dalību Eiropas Ekonomikas zonā un Nolīguma starp Eiropas Kopieniem un tās dalībvalstīm un Šveices Konfederāciju par personu brīvu pārvietošanos protokola noteikumus, nosaka atbilstošus pretpasākumus. (21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)

Pārejas noteikumi

1. Dokumentus vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, kas iesniegti līdz 2003.gada 30.aprīlim, izskata saskaņā ar likumu "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā Republikā".
2. Šā likuma 1.panta 7.punktā, 23.panta pirmās daļas 2., 3., 5., 7., 8. un 19.punktā un 24.panta pirmās daļas 4.punktā minētos nosacījumus attiecina arī uz Uzņēmumu reģistrā reģistrētiem uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām), filiālēm, nodaļām un pārstāvniecībām līdz to ierakstīšanai komercreģistrā Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likumā norādītajā termiņā.
3. Šā likuma 69.pants stājas spēkā 2004.gada 1.maijā. (22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.05.2004.)
4. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā Republikā" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 27./28.nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1997, 3.nr.; 1998, 2., 12., 23.nr.; 1999, 11.nr.; 2000, 23.nr.; 2002, 3., 10.nr.).
5. Šā likuma 24.panta piektā un sestā daļa stājas spēkā 2004.gada 1.maijā.
6. Līdz attiecīgo šā likuma 4.panta otrās daļas 5.punktā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.maijam ir spēkā Ministru kabineta 2003.gada 22.aprīļa noteikumi nr.206 "Valstu saraksts, kuru pilsoņiem (pavalstniekiem) nav nepieciešama vīza vai uzturēšanās atļauja, lai ieceļotu un uzturētos Latvijā Republikā", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu. (08.07.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.08.2003.)

7. Izbraukšanas rīkojumi, lēmumi par piespiedu izraidīšanu vai lēmumi par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā, kuri pieņemti, pamatojoties uz kompetentu iestāžu sniegto informāciju un par kuriem ārzemnieks uzzinājis līdz 2005.gada 30.aprīlim, nav pārsūdzami, bet ārzemnieks ir tiesīgs prasīt, lai attiecīgā amatpersona pārskata lēmumu pēc būtības. Ja vēl pastāv apstākļi, kas bija par pamatu lēmuma pieņemšanai, iekšlietu ministrs pieņem lēmumu atbilstoši šā likuma 61.¹panta otrajā daļā noteiktajam.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

8. Līdz šā likuma 61.¹panta ceturtajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.augustam ir spēkā Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.216 “Kārtība, kādā izmanto, uztur un aktualizē sarakstu par ārzemniekiem, kuriem aizliegta ieceļošana Latvijas Republikā”.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

9. Līdz šā likuma 24.panta piektās daļas grozījumos paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 2004.gada 20.aprīļa noteikumi Nr.319 “Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību ārzemniekiem, kas ir tiesīgi pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju”.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2005.)

10. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.martam izdod šā likuma 4.panta devītajā un desmitajā daļā minētos noteikumus.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

11. Līdz šā likuma 4.panta devītajā un desmitajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 28.februārim vīza nepieciešama un papildu pārbaude veicama to valstu pilsoņiem, kuras noteiktas Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumos Nr.183 “Ielūgumu apstiprināšanas kārtība”.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

12. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.martam izdod šā likuma 33.panta otrajā daļā, 34.panta pirmās daļas 5.punktā, 35.panta 13.punktā, 36.panta pirmās daļas 4.punktā un 69.pantā minētos noteikumus.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

13. Līdz šo pārejas noteikumu 12.punktā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.martam piemērojami Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.213 “Uzturēšanās atļauju noteikumi”, Ministru kabineta 2004.gada 9.novembra noteikumi Nr.914 “Kārtība, kādā Latvijas Republikā ieceļo un uzturas Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu pilsoņi un viņu ģimenes locekļi” un Veselības ministrijas 2005.gada 21.maija rīkojums Nr.122 “Par veselības traucējumu un slimību sarakstu”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(24.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.12.2005.)

14. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.augustam izdod šā likuma 4.panta astotajā daļā minētos noteikumus.

(06.04.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.05.2006.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(24.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.04.2006. un 25.01.2007. likumu, kas stājas spēkā 22.02.2007.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1964.gada 25.februāra direktīvas 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu, kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību;

2) Padomes 1968.gada 15.oktobra direktīvas 68/360/EEK par ierobežojumu atcelšanu attiecībā uz dalībvalstu darba ņēmēju un viņu ģimeņu pārvietošanos un dzīvesvietu Kopienā;

3) Padomes 1972.gada 18.maija direktīvas 72/194/EEK, ar ko paplašina darbības sfēru attiecībā uz darba ņēmējiem, kuri izmanto tiesības palikt dalībvalstī pēc tam, kad tie bijuši nodarbināti šajā dalībvalstī, 1964.gada 25.februāra direktīvai par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu, kas ir attaisnojama, ņemot par pamatu sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai veselības aizsardzību;

4) Padomes 1973.gada 21.maija direktīvas 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu;

5) Padomes 1974.gada 17.decembra direktīvas 75/34/EEK par dalībvalstu pilsoņu tiesībām palikt uz dzīvi citā dalībvalstī pēc tam, kad tajā veikta darbība pašnodarbinātas personas statusā;

6) Padomes 1974.gada 17.decembra direktīvas 75/35/EEK, ar ko paplašina darbības jomu direktīvai Nr.64/221/EEK par tādu īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu, kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību, iekļaujot tos dalībvalsts pilsoņus, kuri izmanto tiesības palikt uz dzīvi citā dalībvalstī pēc tam, kad tajā ir veikta darbība pašnodarbinātas personas statusā;

7) Padomes 1990.gada 28.jūnija direktīvas 90/364/EEK par tiesībām uz dzīvesvietu;

8) Padomes 1990.gada 28.jūnija direktīvas 90/365/EEK par tādu darbinieku un pašnodarbinātu personu tiesībām uz dzīvesvietu, kas pārtraukušas profesionālo darbību;

9) Padomes 1993.gada 29.oktobra direktīvas 93/96/EEK par studentu uzturēšanās tiesībām;

10) Padomes 2001.gada 28.jūnija direktīvas 2001/51/EK, ar kuru papildina 26.pantu Konvencijā, ar ko īsteno 1985.gada 14.jūnija Šengenas līgumu;

11) Padomes 2003.gada 22.septembra direktīvas 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas;

12) Padomes 2003.gada 25.novembra direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji;

13) Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas 2004/81/EK par uzturēšanās atļauju, ko izdod trešo valstu valstspiederīgām personām, kuras ir cilvēku tirdzniecības upuri vai kurām ir palīdzēts nelegāli imigrēt un kuras sadarbojas ar kompetentajām iestādēm.

Likums stājas spēkā 2003.gada 1.maijā.

Likums Saeimā pieņemts 2002.gada 31.oktobrī.

Valsts prezidentes vietā

Saeimas priekšsēdētāja I.Ūdre

Rīgā 2002.gada 20.novembrī